

Başyazı

Sayın okurlarımız,

Bilindiği gibi «Fenni Nezaret Yönetmeliğinin» 4. maddesindeki 1 maden mühendisinin ancak 10 ruhsat sahasına nezaret edebilmesini belirleyen hükmü, bir üyemizin danıştayda açtığı dava ile iptal olunmuştur. Bu durumda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Odamızın görüşü istenmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Ankara

Konu : Fenni Nezaret Yönetmeliğinin «4»
üncü mad. hk.

İlgi : Maden Dairesi Başkanlığı Müd. 103
ifadeli 21 Ekim 1970 tarih ve 58455
sayılı yazınız.

İlgideki yazınızda, Maden Kanunu gereğince tarafınızdan düzenlenmiş olan «Fenni Nezaret Yönetmeliği» 4 üncü maddesinin, bir üyemiz tarafından yapılan itiraz üzerine Danıştayca iptal olduğu bildirilmekte ve keyfiyetin incelenerek mütalâamızın bildirilmesi istenmektedir.

Konu, önemi dolayısıyla Odamızın Yönetim Kurulu tarafından derinliğine incelenmiş ve aşağıdaki hususun Bakanlığınıza arzı kararlaştırılmıştır.

1 — Konu : Maden işletme ruhsatlı veya imtiyazı sahiplerinin, Anayasa gereğince Devlete ait olan hakları kullanırken Kamusal Servetleri ziyan ve israf etmelerinin önlenmesi için, faaliyetin teknoloji gereklerine uygun biçimde tanzim edilmesi, sevk ve idare

Yönetim Kurulumuz konuyu incelemiş ve sorunun temeline indiğine inandığı aşağıdaki görüşü tesbit etmiş ve Bakanlığa bildirmiştir.

Siz sayın okurlarımızın ilgi göstereceklerine inandığımız bu yazıyı aşağıda yayınlıyoruz.

Saygılarımızla

reyle kontrolde de yeterlilik sağlanması tedbirleridir.

2 — Bu tedbirler, Maden Kanunu'nun «82» nci maddesi ile, «Mühendis istihdamı olunacak mühendislerin alabilecekleri görev sayısının sınırlandırılması biçimlerinde hükme bağlanmıştır.

3 — Bu yöntemden açıkça anlaşılıyor ki Devlet; aslında kendisine ait olan kontrol ve murakabe görevini, bu hizmeti ifa ile vazifeli örgütünün yetersizliği yüzünden yapamadığı için, ulusal menfaatlere aykırı düşen menfaatlerin yolları üzerinde geniş imkânlarla sahip bulunan iki vatandaş grubuna bir nevi angarya biçiminde yüklemiştir.

Bu angaryanın mâli külfeti, maden işletme hakkı sahiplerinin, emek de, bunların kiralandığı' maden mühendislerinin omuzlarına yükletilmiştir.

4 — Bu tedbirler Devletin, maden mühendisleri topluluğunu, kendisinden maden hakları alan girişicilerin yetkilerini kötüye kullanmamaları için bir baskı grubu olarak kullanma amacını açık ve seçik olarak gösteriyor. Oysa maden işletmecileri, bu mühendisleri istedikleri gibi seçmek, uygun görüldükleri ücreti verip diğer sosyal imkânlar-

dan dilediğini bağışlamak ve işine gelmediği anda görevden uzaklaştırmakta tamamen serbesttirler ve elbette mühendislerine de hâkimdirler.

5 — Devlet, maden mühendisleri ile kurmak istediği kontrolün etken olabilmesini sağlamak için, bir yandan mühendis istihdamı mecburiyetini tesis ederken öte yandan da görev sınırlaması yaparak, yurt sever mühendislere destek sağlamaya ve «Paraya düşkün» olanlarından da korunmaya yönelmiştir.

6 — Bu tertibin başarıle yürütülebilmesi, görev sayısı tahdidinin mümkün olduğu kadar dar tutularak üyelerimizin, kişisel ve mesleki haysiyetlerini daha etkili bir biçimde koruyabilir hale getirilmelerine sıkı sıkıya bağlıdır.

Mühendislerin, hem Devlete hem de işverene karşı yöneltebilecekleri ifratlı davranışlarını önleyicisi de, Odamızın mesleki haysiyeti tesis yönündeki ağırlığı olabilir.

Bu konuda teknik imkânsızlıkların sonsuz alternatifleri için tarafsız ve mesleki ağırlığı olan bir takdir ve tesbit gücü olarak yararlı hizmet görebilir.

7 — Bu düzen için, etkili sayılabilecek başka bir alternatfin bulunabileceğini de umamıyoruz.

8 — Danıştay «8» inci Dairesinin iptal kararında, bu gerçeklerin göz önünde tutulduğu açıkça görülmektedir. Çünkü bu karar ne saha adedinin çok veya az olduğunu, nede iddiacının haklı olduğunu belirlememektedir. Sübjektiflikten eser yoktur. Tersine, tam bir objektiflik içinde 6309 sayılı Kanunun amir hükmünün gereği ifade olunduktan sonra «4» üncü maddeyle yapmak istenen sınırlamanın yetersizliği gösterilmektedir.

9 — Buna göre yapılması gereken işlemin; yükümlenilen mühendislik görevlerinin en çok haftada 3 gün ocak girişi yapılacağı, tatil günleri, sahaların yan yana veya aynı vilâyette ya da birbirlerinden çok uzak bölgelerde oluşu, ulaşım olanakları, görev alınacak işletmenin zehirli, yanıcı veya boğucu gaz tehlikelerine maruz bulunuşları, işletilen madenin yangın veya su baskısı gibi tehlikelere maruz bulunuşu, az veya çok işçinin çalışması, gibi hususlar göz önünde tutularak Yönetmeliğin «4» üncü maddesine daha objektif ve gayeye yaklaşıtııcı bir biçim verilmesi olduğu kanısındayız.

Saygılarımızla,
Maden Mühendisleri Odası
Sekreter Üye
Sezer DİKMEN